

רב-שיח / משיח וגאולה

ז"ט ורבינו הזקן זועקים: ס איר קעבנט!

הרב שלום חריטונוב
משפיע בישיבת "אהלי תורה"

כאשר אדם בונה בניין – הוא לא מרגיש בכל רגע נתון את המטרה שלשמה הוא בונה את הבניין. אבל כאשר הוא מסיים סוף סוף את הבנייה – נרגשת המטרה בתוקף גדול.

כך גם בבניין העולם: במשך זמן הגלות, לא הורגשה כל כך המטרה, שהיא ביאת המשיח. כעת, כאשר הסתיימה העבודה – הרי המטרה צריכה להיות נרגשת בתוקף עצום.

על פי זה, כאשר אומרים שהגאולה באה מייד, או לאלתר, הרי זה יתכן בשני אופנים: א) למרות שכל המשכות אלו עדיין לא נמשכו, והם עומדים עדיין מרחוק, **בציור כמו כל הזמן**, אך ישנה אפשרות ועת רצון להמשיכו תיכף ומייד, ועל דרך קפיצת הדרך של אליעזר ושל הבעל-שם-טוב. ב) להיפך – כאשר נמשך הכל למטה מעשרה טפחים, ולא נשאר אלא שתבוא הגאולה.

ולכאורה, זהו ההבדל בין מה שאמר הרבי הריי"צ למה שאמר הרבי: הרבי הריי"צ אמר, "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", שאז היה קץ, שפירושו זמן מסוגל ביותר להביא את הגאולה. זאת אומרת: אותה דרגה רוחנית עדיין לא נמשכה בעולם, אולם, במדה ויהודים יעשו תשובה, תיכף ומייד תבוא הגאולה, כי אף שענין הגאולה עדיין רחוק לגמרי מהעולם, "בהעלם עצמותו", אך בשביל הקב"ה אין

עומדת כביכול, מרחוק. ב) גם המטרה דביאת משיח המורגש בעבודת האדם היא רק עד כמה שזה עוזר לעבודה דשית אלפי שנין ולא ענין ביאת המשיח כשלעצמו.

אבל עתה, שהגיע סוף עבודת הבנין, עבודת הבירורים, ועד שכבר הגיע זמן הגאולה, וכמו שהרבי מפרש שהגיע מלשון נגיעה, שאנו כבר נוגעים בגאולה, אזי מתחילה להתגלות המטרה בכל תוקפה, ולכן עכשיו, הענין של משיח נעשה ענין עיקרי ולא רק כחלק מהבנין, כי אם בכל תוקפו.

ועל דרך החילוק בין ענייני ביאת המשיח המתבארים ברמב"ם הלכות תשובה – שזהו רק כפי שהדבר נוגע לעבודה בכל הזמנים; וביאת משיח כפי שנתבארה ברמב"ם הלכות מלכים – שם מבוארת ביאת המשיח כפי שהיא (ראה בארוכה תורת מנחם הדרנים על הרמב"ם ע' קע ואילך).

ממילא מובן שבזמננו, כאשר אנו נמצאים בדור הגאולה, הדור בוא תבוא הגאולה **בפועל**, ובפרט בזמן האחרון שהרבי הדגיש והודיע שמעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות הסתיימו ונשלמו, ולא נשאר אלא שמש"ח יבוא בפועל, מובן מאוד מדוע אותה מטרה תכליתית מקבלת משנה תוקף בישטורעם' הכי גדול, עד שהיא נעשית שער מרכזי ועיקרי לכל העניינים האחרים.

• • •

הרבי גם הרבי הריי"צ הרעיש אודות ביאת משיח, וכהכרזתו הידועה: "לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה" – האם גם זה קשור להתקרבות למטרה? ואם כן, מדוע היא לא הגיע בפועל בשעתו?

הרב חריטונוב: מבואר בחסידות שזמן הגאולה האחרונה לא נתגלה, כי המשכתה היא מדרגה רוחנית גבוהה ביותר (בחי' פנימיות עתיק), שהיא בעצם רחוקה מן העולם, וע"ד ליבא לפומא לא גליא. ומזה מובן, שבכדי שתהיה ביאת משיח, הרי צריכים להמשיך את פנימיות עתיק וכל השייך לזה, שהוא רחוק ובאין-ערוך מן העולם, ולהמשיכו למטה. כל עוד שזה לא נעשה – לא תתכן גאולת משיח.

וכעת משה רבינו, הבעש טוֹט אַלֵּץ וּרְאָ

בזמן האחרון שהתחילו פתאום לשים דגש כה רב על המטרה, ולא על הימצעי שנוגע למעשה בפועל?

והביאור בזה: בלקוטי שיחות חלק י' מביא הרבי משל מאדם הבונה בנין, שלפני התחלת הבנייה, הוא קובע את המטרה, לשם מה הוא בונה את אותו בנין, והמטרה היא אצלו בכל תוקפה. אחר כך, הוא ניגש לבניה ואז הוא נעשה עסוק בבניה, ואף שגם אז נרגשת אצלו מטרת הבניה, שגם אז צריכה להיות מטרת בניה נגד עיניו, אבל מכל מקום, הרי (א) העיקר המודגש מול עיניו הוא הבנין, שבו הוא עסוק בעצם, ואילו המטרה קצת רחוקה. (ב) גם כאשר מודגשת אצלו המטרה, הרי זו לא המטרה כפי שהיא לעצמה, ורק עד כמה שזה נוגע ועוזר לבנין לפועל.

וכך גם בבריאת העולם: בתחילת הבריאה קבע הקב"ה את המטרה: "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" – זה רוחו של משיח, וכמו כן "ויאמר אלקים יהי אור" – דא אורו של משיח. אחר-כך, בששת ימי בראשית, ועל דרך זה בשית אלפי שנין דהוי עלמא, עיקר הדגש הוא בנין העולם בגשמיות וברוחניות לברר את העולם ולקיים מצוות בעולם, ולא מודגש בזה המטרה – ביאת המשיח. ואף שגם אז ביאת המשיח הוא ענין עיקרי, אבל: (א) העיקר בשית אלפי שנין הוא העבודה, דתומ"צ, והמטרה – ביאת משיח,

● נמצאים כעת בתחילת היובל השני לנשיאותו של הרבי, וזה הזמן המתאים להתבונן בתפקיד דורנו, במיוחד בזמן זה: הרי מאז ומתמיד היתה הגאולה וביאת המשיח תכלית הכל, אליה התפללו וייחלו יהודים במשך כל הדורות, ובכל זאת, דווקא בדורנו ובפרט בשנים האחרונות עורר הרבי 'שטורעם' (=סערה) בנושא, באופן שלא היה מעולם – מה בעצם קרה שלכן החלו להדגיש כל כך נושא זה?

הרב שמואל חיים בלומינג: החילוק בין הדורות הקודמים לדורנו זה הוא פשוט: בעוד שבדורות הקודמים לא היו כל כך קרובים לגאולה, הרי דורנו הוא-הוא דור הגאולה. מובן שכאשר עומדים קרוב יותר למטרה היא מודגשת יותר. ובדורנו גופא: ככל שמתקרבים יותר ויותר לגאולה היא מקבלת תוקף יותר ויותר.

הרב שלום חריטונוב: הייתי מחדד את השאלה: כידוע הגאולה היא תכלית בריאת העולם, לשם כך נברא וזו מטרת קיומו. אך מעולם לא ראו צורך להדגיש כל-כך את המטרה הזו. אף שהיה ברור באופן כללי – ובלשון החסידות: באופן 'מקיף' – שזו המטרה, הרי שההתרכזות הייתה בעיקר בימצעי לכך, במעשה בפועל – קיום התורה והמצוות. מה קרה

מדוע דווקא בדורנו החל 'שטורעם' עצום בנושא הגאולה והתגלות המשיח? מה ההבדל בין בשורת הגאולה של הרבי הריי"צ לנבואת הגאולה של הרבי מלך המשיח? במה מתבטאת עבודת השליחות כעת, להכין את העולם לקבלת פני משיח, ומהן השלכותיה? ● משפיעים ושלוחים ברב-שיח מרתק

– חלק ראשון –

משתתפים לפי סדר הא"ב:
הרב שמואל חיים בלומינג,
ר"מ בישיבת אהלי תורה

הרב שלום חריטונוב,
משפיע בישיבת אהלי תורה

הרב שניאור זלמן ליבערוב,
מנהל בית-חב"ד בפלטבוש

הרב שלמה מאיעסקי,
מנהל רוחני במכון חנה

הרב נחמן שפירא,
משפיע וחבר "ועד להפצת שיחות"

מסופר, שההתעוררות הרוחנית שנגרמה מבשורת "לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה" – גרמה ליהודי מסויים בקליפורניה להתחיל לשמור שבת, שהרי משיח מגיע עוד מעט ואיך הוא יראה בבוא היום הגדול?!...

הרב נחמן שפירא
משפיע וחבר "ועד להפצת שיחות"

בכל הדורות, ובפרט בין רבי לרבי, היו שינויים גדולים בהנהגה, וחסידים גדולים נדרשו לשנות את ה'ציור' שלהם מן הקצה אל הקצה.

כך גם בנושא קבלת פני משיח צדקנו: הרבי מדבר על "תקופה חדשה" שהחלה ב"תקופה האחרונה", ועל כולנו מוטלת החובה לשנות את ה'ציור' שלנו, ולהתחיל להתרגל לתקופה חדשה ומיוחדת זו, על כל השלכותיה.

כדבעי, שהרי משיח מגיע עוד מעט ואיך הוא יראה בבוא היום הגדול?!...

היה שם 'גדולי מסויים שאמר לו: אם אתה מתחיל לשמור שבת מצד שמירת שבת – מה טוב, אבל אם זה מצד בשורת הרבי מליובאוויטש שמשיח מגיע... אז סתם חבל, כי אני ערב לך שהוא לא יבוא... (רחמנא-ליצלן).

אבל אותו יהודי, התעורר דווקא בגלל ההכרזה המיוחדת. סתם כך העניין של שמירת שבת לא היה מספיק בשביל לעורר אותו כפי שצריך, אבל כאשר הוא שמע שמשיח תיכף בא, הרי הוא התעורר מזה!

וכן בענייננו: ההוראה לעסוק ב"קבלת פני משיח צדקנו" מטרתה להחזיר אצלנו את ההרגשה שהנה משיח בא ועל ידי כך נתעורר ונתכונן אליו כראוי, כפי שהרבי אומר בשיחת שבת פרשת וארא תשנ"ב, שהידיעה שתיכף ומיד נכנס נשיא דורנו ובוחן כל אחד ואחד מה מעמדו ומצבו – מעוררת ביתר שאת ועד להוסיף בכל ענייני התורה ומצוותיה.

האם מי שאינו משתלב באותה אווירה של "קבלת פני משיח צדקנו" זה סימן שחסר לו בהתקשרות? האם העדר חיות בנושא זה פוגמת בכל ההתקשרות לרבי?!

הרב שפירא: על יסוד הפתגם "שאלת חכם – חצי תשובה", ראוי לחדד את השאלה ולהצביע על המקור ממנו היא נובעת, ובדרך זו תובן התשובה מאליה. ובהקדים: אצל כל רבי ורבי היו עניינים שהתחדשו אצלו כלפי קודמיו, וחלקם עניינים שהיו בבחינת חידוש עצום שלא נקלטו כל כך אצל חסידים רבים, בפרט זקני החסידים, בעלי הצורה, שחיו בכל הרמ"ח והשס"ה שלהם ב'ציור' מסויים באופן שלא היה שייך להכניס אצלם ציור אחר.

ראוי גם להדגיש את מכתבו של הגאון החסיד הרב אברהם מענדל וזכטר, מנחלת-הר-חב"ד, שכתב לרבי מכתב ובו ביקש לאשר שאכן נבואתו של הרבי היא בפשטות על פי כל גדרי ההלכה בנבואה, כולל גם שהיא חייבת להתקיים. את בקשתו הוא נימק בפירוש שזה בשביל להוציא מן ה"פשטילאך" שיכולים להיות בבשורה זו – והרבי אישר זאת!

• • •

● **בראש העיסוק בנושא משיח, עומדת הוראתו של הרבי בכינוס השלוחים בשנת תשנ"ב, שהשליחות היחידה כיום – ו'השער' לכל ענייני העבודה – היא: "קבלת פני משיח צדקנו" – במה מתבטאת עבודה זו ומה הן השלכותיה?**

הרב נחמן שפירא: המשמעות העיקרית בזה הוא שעתה עבודתנו היא בבחינת קבלת פנים למשיח. הגאולה כבר איננה דבר רחוק שאיננו נרגש, כי אם עניין מוחשי העומד לקרות בכל רגע. ידיעה זו, ובפרט שהיא הופכת גם להרגשה, מעוררת אותנו בצורה חזקה מאוד להתחזקות והוספה בכל ענייני עבודת ה', בתורה ומצוותיה.

להמחשת הדברים ננקוט משל ודוגמא משמחת חתונה. כבר ימים רבים לפני החתונה מתחילים לתכנן את הארוע על כל פרטיו, קונים בגדים חדשים וכדומה. כאשר מגיע יום החתונה עצמו, התכונה גדלה יותר ויותר, האדם כולו עסוק סביב החתונה, משתדל לנקות יותר, לסדר יותר וכו' וכו'. אבל כל זה איננו דומה לרגע בו הוא הולך לקבל את פני החתן. אז הרי כל כולו מונח בקבלת הפנים על פרטיה, כשהוא משתדל ככל האפשר להיות מוכן וראוי לקבל את פני החתן.

דוגמא נוספת, תדירה יותר, היא מההכנות לשבת הנערכות מידי שבוע בשבוע. ישנן הכנות בהן מתחילים כבר בסוף ימי השבוע, נקיון הבגדים וכדומה. ישנן הכנות מתקדמות יותר, כמו תיקון האוכל לסעודות, הנעשות בערב שבת בבוקר, וכך הלאה. מרגע לרגע ההכנות גדולות יותר ויותר. כתוצאה מכך האדם המתכוון עסוק עוד ועוד בהכנות לשבת. ברגעים שלפני השבת האדם כולו מונח בהכנות לכניסת השבת. כעת אין דבר שלא קשור ושייך להכנות האחרונות והחשובות לקראת שבת המלכה. זאת אומרת: אינה דומה הכנה לדבר רחוק, האמור להיות עוד זמן רב לפי ערך, לדבר קרוב האמור להיות כל רגע. כאשר הדבר נעשה קרוב יותר, נעשה האדם הרבה יותר מונח בהכנות אליו.

וכן הוא בענייננו: המושג "קבלת פני משיח" בא ונגזר מן ההכרזה וההודעה על-כך שנשלמה העבודה בגלות ו"הנה הנה משיח בא", לאור זאת שאנו עומדים על סף הגאולה. כעת כל עניין נוסף, במחשבה דיבור ומעשה, מקבל משנה תוקף ויתר חיות הנובע מידיעה והרגשה זו. הכרה והרגשה זו שהגאולה אכן קרובה ביותר מעוררת אותנו להוסיף בעשייה (א) על מנת להחיש את הגאולה שתתרחש רגע אחד קודם (ב) ושתכונן אליה כראוי.

מסופר, שבעת שהרבי הריי"צ יצא בבשורת "לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה", הייתה התעוררות ענקית בכל העולם כולו. התעוררות זו גרמה ליהודי מסויים בקליפורניה להתחיל לשמור שבת

מענין שהרבי עצמו התייחס בתשמ"ח, ל'שטרעם' הגדול של ההכרזה "משיח נאו", ואמר שאת פשר השטרעם הוא איננו יכול להסביר, מאחר וגם אצלו זה לא היה עד שהוא לא הגיע לארה"ב...

מענין שהרבי עצמו התייחס בתשמ"ח, ל'שטרעם' הגדול של ההכרזה "משיח נאו", ואמר שאת פשר השטרעם הוא איננו יכול להסביר, מאחר וגם אצלו זה לא היה עד שהוא לא הגיע לארה"ב...

אבל בשורתו של הרבי הריי"צ הייתה רק ההתחלה. מאז עלה הרבי על כס נשיאות דור השביעי, נעשה הדבר "רשמי" ומרכזי הרבה יותר. הרבי הכריז על הבאת המשיח כתפקידו של דורנו. משמעות הגדרת עניין זה כ"תפקיד הדור" הוא הפיכת הנושא לישערי כללי, שער שכל מעשי הדור לפרטיו עוברים דרכו, כשהם קשורים וחדורים באותה מטרה.

בילקוטי שיחות' חלק ג מציין הרבי שהרבי הריי"צ עשה את ההכנה האחרונה לביאת המשיח ומאז החל סדר הגאולה של "יעמוד מלך מבית דוד" – בחזקת משיח. קרי: הרבי מלמד אותנו שדור השביעי הוא בעצם דור של פעולות "בחזקת משיח". עם השנים התקרבנו יותר ויותר לביאת המשיח, ובד בבד החל הנושא להיות מודגש הרבה יותר. נעשו פעולות כלליות שונות, כאלו שמטרתן היא ביאת המשיח (כגון סיום ספר-תורה של משיח), וניתנו הוראות שונות הקשורות בביאת המשיח ממש, כשבראשן הצורך בתביעת הגאולה בגלוי: "ווי וואַנט משיח נאו" (ובקשר לזה – יסוד "צבאות ה'", ועוד).

עד שהרבי בישר בשבת פרשת בלק תנש"א, שעם מלאות יובל שנים להגיעו לארה"ב הסתיימה העבודה של "לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה" ועתה עומדים על סף הגאולה ממש. בהמשך לכך אף הבהיר הרבי את השליחות של כל יהודי ויהודי כיום: קבלת פני משיח צדקנו.

ביחד עם זה הבהיר הרבי שאנו נמצאים בזמן הגאולה בפועל. זאת אומרת, לא רק בתקופה של **ערב** הגאולה, כי אם בזמן של הגאולה עצמה. בזמן זה מתחילים להתממש כל מיני עניינים הקשורים לגאולה, כמו היעוד של "וכתתו חרבותם לאיתים", יעוד המתבטא – כדברי הרבי – בצמצום כלי הנשק; היעוד של קיבוץ גלויות – בעלייה לארץ-הקודש; התגלות מציאותו של משיח הפועל בתוכנו ועוד.

מובן איפה שהזמן שלנו הוא התכלית וההשלמה של אותה תקופה שהחלה בקריאתו של הרבי הריי"צ.

הרב זלמן ליברוב: מלבד ההסבר על הקשר בין בשורתו של הרבי הריי"צ לזו של הרבי וההבדל ביניהם; הרי התשובה לשאלה – האם יתכן שבשורת הגאולה של הרבי תסתיים באי התגשמות כפשוטה ח"ו כמו של זו של הרבי הריי"צ – צריכה להאמר באופן ברור וחד-משמעי:

בשורתו של הרבי מלך המשיח נקבעה **כנבואה**, וכמו שהרבי עצמו בישר בשיחת שבת פרשת שופטים תנש"א שיש נביא בדור המנבא את ביאת המשיח. ידוע שלאחר מכן, כשהשיחה נכנסה אל הרבי להגהה, קודם הפירסום וההפצה, הדגיש הרבי בהערה שהמדובר הוא לא בתור "שופטי ויועץ", אלא כנביא, שזהו בוודאות. משמעות הדברים במובנם הפשוט: הרבי מבהיר שיש כאן נבואה על-פי גדרי הנבואה הרגילים, כזו שחייבת להתקיים שהגאולה קרובה. ממילא מובן שלא שייך שינוי בנבואה זו והיא חייבת להתקיים בפועל.

הרב שניאור זלמן ליברוב
שליח כ"ק אד"ש מה"מ בפלטבוש

התשובה לשאלה מה ההבדל בין בשורת הרבי הריי"צ לזו של הרבי שליט"א, היא חדה וברורה:

לבשורת הגאולה של הרבי מלך המשיח יש גדר תורני

של נבואה. נבואה היא חד-משמעית, ועל-פי תורה לא שייך בה שינוי. וכפי שהרבי עצמו הבהיר שמדובר בדבר וודאי, וללא שום פסטלאך!

הגבלות, וכשיש זמן מסוגל יכולה להיות ברגע אחד הגאולה. שונים כיום הדברים: הרבי לא אמר רק ש"הנה משיח בא", הרבי אמר שישנו ה"לווייתן ושור הבר ויין המשומר", ו"יושבים סביב השולחן". כלומר, עניני הגאולה, היינו עניני האלקות השייכים לגאולה, **כבר נמשכו בגשמיית העולם**, ומה שצריכים הוא רק שהגאולה אכן תבוא בפועל.

לבד זאת, בשורת הרבי הריי"צ, התחילה בעצם באותו הזמן שהרבי הגיע לארה"ב, בסיון תש"א. את זאת אנו רואים הן בדבריו של הרבי הריי"צ, שימים ספורים לפני כן אמר שצריך להתכונן לבואו של האורח החשוב משיח צדקנו, וכבר מאז התחיל הענין של ביאת בן דוד.

הן בדברים שכתב הרבי מלך המשיח בעצמו, ביום עלותו לספינה המגיעה לארה"ב, בביאור מאמר חז"ל "אין בן דוד בא עד שיבקשו דג לחולה ולא ימצאו". אלא שאז הודגש שהוא **בן דוד**, כפי שהרבי מבאר בארוכה, ועכשיו כאשר "הגיע זמן גאולתכם" וזכינו לבשורת הגאולה, הרבי התגלה כמלך המשיח בכל תוקפו, ולא רק "בן דוד" אלא **זו**.

הרב בלומינג: על אף שבשורת הרבי הריי"צ הייתה קשורה עם ה"קץ" שהיה על אותה שנה – על אף שהעבודה בגלות לא הסתיימה – מכל-מקום יש לה קשר ישיר להודעה והבשורה של הרבי שבאה שנים לאחר מכן. שכן, קריאה זו של הרבי הריי"צ בסיום דור השישי, הייתה כעין 'פתיחה' לעבודת דורנו, דור השביעי, להביא את הגאולה בפועל:

קריאתו של הרבי הריי"צ "לאלתר לתשובה, לגאולה" החלה כאשר הוא הגיע לחופי ארה"ב. הקריאה הזו התפרסמה בכל העולם כולו וכל עם ישראל נקרא להתכונן לביאת המשיח. אז החל השלב האחרון בבירור יחצי כדור התחתון של העולם, שעל ידו יוכשר העולם כולו לביאת המשיח.

טרם הסתלקותו אמר משה ליהושע, שייעזר בזקנים. אבל הקב"ה אמר ליהושע שהסדר כעת שונה והכל יהיה תלוי בו, ובאם הזקנים לא יקבלו זאת ויטענו שלא כך היה אצל משה – "טול מקל והך על קודקודם"!...

הרב שלמה מאיעסקי

מנהל רוחני במכון חנה

כאשר הרבי קיבל את הנשיאות, וחדש את העניין של שליחות – הרי פשוט שמי שהיה מגיע ואומר שמספיק לו להיות חסיד של הרבי הריי"צ, ייחשב כשוטה, שהרי הרבי הריי"צ עצמו מורה כעת לצאת לשליחות!

כמו כן, כאשר הרבי אמר שהשליחות היחידה היא קבלת פני משיח צדקנו – מובן, שזהו רצונם של כל הרביים, ועד למשה רבינו!

שמורה לו כרגע לצאת ל'ופרצת'!

וכך גם בענייננו: ברגע שהרבי אמר שהשליחות היחידה והעיקרית כיום היא קבלת פני משיח צדקנו, הרי מובן אשר כל הרביים כולם – מאדמו"ר הזקן ולמעלה עד למשה רבינו, הרבי הראשון – מורים באצבע על אותה עבודה ושליחות.

למה הדבר דומה? היה אחד שבא בפסח אל הרב ושאל אותו מהן המצוות הנוגעות להיום. אמר לו הרב: אכילת מצה וכו'. לאחר חצי שנה בא השואל אל רב אחר ואתה שאלה בפיו, ואז נענה: תקיעת שופר, צום, סוכה וכו'. תמה שואל: והלא לפני חצי שנה אמר לי הרב משהו אחר? אולי יש כאן מחלוקת?!

ברור שזו אייולת. בפסח כולם מורים על ענייני פסח ובזמן תשרי כולם מורים על ענייני חגי תשרי. כך גם בענייננו: פעם כל הרביים אמרו משהו אחד, והיום כל הרביים אומרים: קבלת פני משיח צדקנו!

באחת השיחות הרבי מתעכב על לשונו של הרבי הריי"צ במכתב הגאולה: "הפצת התורה והיהדות". שואל הרבי: בדרך כלל הולכים מן הכלל אל הפרט, ולפי זה לכאורה היה מתאים יותר להתחיל בעניין הכללי: יהדות, ולאחר מכן לפרט: תורה. אלא, מסביר הרבי, שכאן נותן לנו הרבי הריי"צ יסוד חשוב: צריך להשריש שיהדות היא רק זו המיוסדת על התורה ואין שום "יהדות" אחרת...

וכמו-כן בענייננו: צריך לדעת שיהתקשרותי היא על-פי מה שהרבי מכוון ומדריך, ואך ורק כך. וכשהרבי תובע: "קבלת פני משיח צדקנו" – הרי זו השליחות שהזמן גרמא!

אבל צריכים לדעת, שבדיוק כמו בכל המקרים שתוארו לעיל, כך צריך להיות גם פה. כמו שכאשר הרבי יצא במבצע תפילין הרי מאז כבר לא שייך שיקימו בית חב"ד בלי מבצע זה, ויאמרו "התקשרות בלי מבצע תפילין", וכמו שכאשר הרבי הקים את 'צבאות השם' לא שייך יותר שחסידי יחנך את ילדיו להיות "חסידי הרבי בלי להיות חיילי צבאות ה' ובלי הסיסמאות של משיח נאו!", כך בדיוק גם כאשר הרבי יוצא בהוראה הברורה לעסוק ב"קבלת פני משיח צדקנו", ובפרט כשהוא מדגיש שזה הישערי דרכו עוברים כל העניינים ושזו העבודה והשליחות היחידה – פשוט וברור שחייבים להיצמד להוראה זו ובכל התוקף. זו ההתקשרות כיום ואין בלתי!

הרב שלמה מאיעסקי: פעם אמר הרבי, בנוגע לעניין מסויים עליו דיבר בתוקף רב, שאף אחד לא יאמר על חברו שהוא 'נפרדי' (ההיפך מ'מקושר'). לכן ברור שאין כאן כוונה חלילה למישהו ספציפי, אלא לדבר על העניין כפי שהוא, על מנת לבררו ולהגיע אל המסקנה המתבקשת מתוך דברי הרבי, בקשה שהוא מצפה מאיתנו שנקיים אותה.

הוזכר קודם שבמשך כל הדורות היו דברים שהשתנו, כאשר לחלק חשוב מהחסידים, ביניהם כאלו שהיו 'בעלי מדריגה' ו'פנימיים', היה קשה לקבל זאת. מעניין לציין כי המקור הראשון לכך נמצא כבר בפשוטו של מקרא:

בפרשת וילך מסופר שטרם הסתלקותו אמר משה רבינו ליהושע, שייעזר בזקנים שהיו לצידו של משה ויתיעץ עמו בנוגע להנהגת בני ישראל. אבל הקב"ה אמר ליהושע שהסדר כעת שונה והכל יהיה תלוי בו, ובאם הזקנים לא יקבלו זאת ויטענו שלא כך היה אצל משה – "טול מקל והך על קודקודם"!...

אילו זה לא היה כתוב שחור על גבי לבן בפירוש רש"י, פשוטו של מקרא, היה אפשר לחשוב שזה "יואָרט" שנאמר אחר כמה שעות טובות של חסידישע פֿאַרבריינגען...

אבל ככה זה: מוזמן לזמן דברים משתנים, ועל כל עם ישראל, גם על הזקנים, מקורביו של משה, לקבל את ההנהגה החדשה כפי שהיא! האמת היא שלפעמים שומעים את השאלה האמורה בסגנון אחר: 'ינו, נניח שאני לא 'חסידי' של הרבי בשנים היתנשי"א ואילך, אבל את ההוראות של הרבי הזקן אני מקיים וממילא אני חסיד שלו, של הרבי האמצעי גם כן, הצמח צדק והמהר"ש, הרש"ב והריי"צ, וגם אצל הרבי אני חסיד של כל השנים כולם, רק חסר מעט, שנה או שנתיים בסוף, אז מה כבר כל-כך בעיה כאן? מספיק לי להיות חסיד מסוג כזה!..."

– צריכים לדעת: כאשר הרבי נותן הוראה, אין הפירוש הוא שהרבי הזקן אמר דבר אחד, הרבי האמצעי דבר אחר, וכן הלאה, והרבי בשנה זאת וזאת אמר עוד דבר. זו איולת לחשוב כך! אין "מחלוקת" בהוראות בין הרביים. כולם אומרים דבר אחד: בתקופה אחת היה זה עניין פלוני, לאחר מכן ענין אחר, והיום זה ענייני משיח! פשוט וברור שאם בתקופה בה הרבי שליט"א קיבל את הנשיאות והתחיל בענין של 'ופרצת', היה מאן-דהו בא וטוען: "מספיק לי להישאר חסיד של הרבי הריי"צ, אני לא צריך את כל החדשות האלו", היינו מבטלים אותו כלאחר יד. הרי הרבי הריי"צ הוא

הרבי אומר בשיחת שבת פרשת וארא תשנ"ב, שהידיעה שתיכף ומיד נכנס נשיא דורנו ובוחן כל אחד ואחד מה מעמדו ומצבו – מעוררת ביתר שאת ועד להוסיף בכל ענייני התורה ומצוותיה

שאברך חסידי יעזוב פתאום את סביבתו החסידית למדבר רוחני אשר לא ישב אדם שם. החסידים פשוט לא הבינו את זה. היו מהם שטענו: לשם מה יצאנו ממיצרי רוסיה שהקשו על קיום התורה והמצוות, בשביל ליצור מיצרים חדשים באמריקה?!

כך היה גם לגבי המבצעים. בתחילה היו שלוחים של הרבי שלא קלטו את זה כלל. הם הורגלו בבניית מוסדות, ברישום ילדים לבתי-ספר וכו' וכו', אבל פתאום להסתובב ברחובות ו"למכור" מצוות – מאיפה זה בא?

עברו שנים והתחיל מבצע 'צבאות השם'. גם כאן חזר על עצמו אותו תסריט. בשיחותיו תיאר הרבי את אותו זקן שלא יכול "לסבול" את ההנהגה המוזרה של נכדו המוחא כף לכף ומזמר "ווי וואַנט משיח נאוו", וינבאדך, הוא לא יכול לעצור בעדו מיראת מי שציווה לשיר... אלא מאי? כל אותם חסידים, על אף שהיה קשה להם לקבל את המבצע החדש, יתכן אפילו שלשם כך היה עליהם לפשוט את היצוירי הקודם בו הם היו חיים ועובדים את ה' וללבוש 'ציוירי' חדש – היה ברור להם שכיון שזוהי הוראתו של הרבי הרי שכך יש לנהוג לפועל, ולא רק זה, אלא שבהתאם לכך יש לשנות את כל הלך המחשבה-דיבור-ומעשה.

ישנו סיפור ידוע על ר' איציה 'דער מתמיד' שהשתתף בהתוועדות עם הרבי הריי"צ. באותה התוועדות דיבר הרבי הריי"צ ב'קאָך' על המסירות נפש הנדרשת עבור חינוך תינוקות של בית רבן. זה היה חידוש עצום ביחס לכל הנהגת החסידים בעת ההיא, מאחר והיתה זו פריצת הדרך הראשונה למה שנקרא בימינו 'מבצעים'. עד אז הורגלו החסידים לעבודה פנימית של כל אחד עם עצמו והתנתקות מכל ענייני העולם. חסיד אמיתי היה זה שהיה מופשט מענייני העולם לגמרי ולא היה מעורה בהם, ובודאי שלא היה שייך להסתובב בחוץ בין ההמון.

ופתאום בא הרבי הריי"צ והופך את כל ההנהגה לאחרת לגמרי. הוא תובע מחסידים גדולים, בעלי עבודה מופלאים המקדישים את כל עיתותיהם לעבודת ה' פנימית, להתחיל לצאת ל"המונה של רומי" וללקט ילדים יהודים נטולי חינוך יהודי וללמוד עמם אלף בית...

כאמור, גם ר' איציה 'דער מתמיד' היה בין הנוכחים בהתוועדות, ובין הדברים פנה אליו הרבי הריי"צ ואמר לו בערך בתוכן הזה: "אם אתה מתעסק בתשב"ר, ביסטו מיינער (=אתה שלי), ואם לא, אמנם הינך ר' איציה (על כל מעלותיו) אבל אלי אינך שייך".

זאת אומרת, שאף שר' איציה היה חסיד ידוע בעל מדריגה מופלאה – הרי כאשר הנושא העומד על הפרק הוא תשב"ר, חייב ר' איציה **לצאת** מהציויר הקודם עליו חונך והורגל, ולהתרגל לאופן העבודה החדש המוטל עכשיו.

וכך גם בענייננו: השאלה "התקשרות ללא עניני משיח", היא תוצאה של אותה תנועה. קשה לקלוט את המבצע החדש שהרבי הורה ויסד, ומנסים בכל תוקף להישאר בציויר הקודם.

כלפי העיסוק בנושא משיח בשנים האחרונות התבטא הרבי פעמים רבות בלשון "תקופה האחרונה", כלומר, הרבי מדבר פה על **תקופה** אחרת, לא רק על שינוי מסויים בהנהגה. מובן אפוא שהשינוי מתקופה אחת לחברתה הינו הרבה יותר חד מאשר שינוי פרטי בעניין מסויים, ולכן נדרש מאמץ מיוחד להתרגל לתקופה זאת.

הרב שמואל חיים בלומינג
ר"מ בישיבת "אהלי תורה"

הרבי הכריז והודיע, כבר במאמר הראשון, שתפקידו של דור השביעי, הוא להביא את המשיח בפועל ממש.

משמעות הגדרת עניין זה כתפקיד הדור, היא הפיכת הנושא לשער כללי, שער כזה שכל מעשי הדור, לכל פרטיו, עוברים דרכו, כשהם קשורים וחדורים באותה מטרה.

דוגמא לדבר: ידוע שכאשר הרבי הרש"יב הקים את ישיבת 'תומכי תמימים', הוא התכוון לכך במשך שנים רבות. בזמן הזה הוא 'התגלגל' – כלשונו הק' בזה – באהלי אבותיו הקדושים, רבותינו נשיאינו, עד שהגיע השעה והעת לפתוח את הישיבה. לשם כך הוא אסף קבוצה מהחסידים שהיו מ'העומדים בשורה הראשונה' בין כלל החסידים, ופרש בפניהם את תוכניתו להקמת הישיבה, תוך שהוא מבקש מהם להשתתף עמו בהשגת הכספים וכדומה, על מנת לבסס וליישם את התוכנית הכבירה.

אותה קבוצת חסידים, שעמה נמנו כאמור מסלתה ושמנה של עדת חסידי ליובאוויטש, מהם שהיו בעלי צורה מיוחדים, לא יכלו לקלוט את הרעיון שאפשר וצריך ללמד חסידות לבחורים צעירים, אפרוחים שבקושי נפקחו עיניהם. באותם ימים היה לימוד החסידות שייך אך ורק למבוגרים, נשואים מזה שנים, אשר דעתם מוצקה וחזקה, ולהם שייכות מיוחדת לאהבה ויראת ה'. בשום אופן לא לבחורים צעירים בגיל הנערות. כה מוזר היה הדבר בעיניהם, ובלתי ניתן להיקלט בדעת, עד שהמשיפיע ר' גרונם התבטא שענתה הוא מבין את הפירוש ב"הפצת המעינות חוצה" – שגם צעירים, שאינם שייכים לאהבה ויראה, ילמדו חסידות...

אך הרבי הרש"יב הבהיר בצורה ברורה, שלגבי עצם ההחלטה – כיצד תתנהל הישיבה ומה ואיך ילמדו בה – הוא לא מתכוון להתייעץ עמם ולשאול את פיהם. זאת הוא השאיר לעצמו והוא כבר החליט. הוא בסך הכל אסף אותם על מנת לצרף ולשתף אותם בביצוע הדברים בפועל...

הדבר הזה, התבטא בעיקר כאשר עברו מרבי רבי. כל רבי והנהגתו החדשה היו בקו אחר, שלא היה קל לחסידים בתחילה לקלוטו. כך היה גם אצל כל רבי באופן פרטי במהלך שנות נשיאותו. למשל, כאשר הרבי שליט"א יסד את עניין השליחות, היו מזקני החסידים שלא יכלו לקלוט את זה. אפשר לראות אגרות של הרבי מאותם ימים בהן הוא מנסה להסביר לחסיד זה או אחר כיצד יתכן